

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia III. Baptizabat Ioannes in deserto, & prædicabat baptismum
pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

In ista ecclesie constituit, ab illo observatum esse constat. Et in nouo Testamento nihil quoad
externi ministerij ordinem & usum mutatum est. Quia Paulus, Christum spiritus sui dona in
hominem largiri, & illum ecclesie sue pastores, Apostolos, doctores & Euangelistas dare scribit.
Arguit hoc illorum deliria, qui verbi ministerium, seu superuacaneum fastidiunt, & conciones fa-
ctas aspernantur. Fingant illi quidem internum quoddam verbum & occultam spiritus suggestio-
nem. Sed à spiritu Dei alienissimos esse, vel hoc solo argumento colligi potest, quod Dei ordina-
tionem insolenti fastidio explodunt.

Interim hoc loco, quæ nam sit ministrorum verbi conditio, elucet. Ioannes Dei nuncius siue lega-
tus dicitur. Et Christus eodem nomine suos discipulos ornavit, quos Euangelij prædicationi destina-
uit. Apostoli enim vox Græca, Latinis legatum sonat. Nominis huius ratio est, quod per hos
Deus mundo denunciat. Quod Paulus respexit, quando de ministrorum Euangelij
functione loquens, inter alia inquit: Itaque nomine Christi legatione fungimur, &c. Nec est quod
legati nomen solis Apostolis conuenire putemus. Quia enim eiusdem doctrine cum illis ministri sunt
qui hodie Euangelium prædicant, & Verbi sui ministerium Christus in ecclesia perpetuum esse vult,
idem quoque nomen retineri debet. Ne enim hoc ministris apud auditores auctoritatem conciliat, ita
illis ipsi officij admonet, ne vel perfidè celet quod à Deo in mandatis habent, vel aliquid de suo
impia temeritate asserant. Deinde vox clamantis, siue clamans, Ioannes dicitur. Et Deus verbi
sui ministros clamare vult, id est, discretè & liberè prædicare quod illis mandatum est. Sic Isaias
dicitur: Clama ex gaeture, ne cesses, exalta inftar tubæ vocem tuam, &c. In quam sententiam Apo-
stolus Christus dicit: Quod dico vobis in tenebris, dicite in luce: & quod in aures auditis, prædicare
in tectis. Quibus omnibus discretæ & perspicuæ dicendi libertas præcipitur: qua cum primis opus
est, tum quia mundi & carnis illecebris sopiti, vix dum ad nos pertinere putamus, quæ vel de cæ-
lestis regni gaudio, vel peccatorum atrocitate dicuntur: tum quia peccatorum aurotate in animis &
carne nostrâ radices egit, quàm ut facile euelli queat. Hinc est, quod Baptista de Christo testifi-
cans, clamasse dicitur. Et idem clamat quando singulis ordinibus sua officia discretè præscribit, &
in peccata sic inuehitur, ut nec sacerdotibus nec Herodis parcat. Ita Christum & Apostolos clama-
uisse, id est, ingenue & liberè prædicasse legimus. Obseruent hæc quæso, qui ministros hodie hoc
nomen infamant, quod clamatos esse dicunt. Atqui canes muti dicuntur pseudoprophete. Memi-
neris tamen ministri, clamandum omnino esse, tum quia sic Dominus iubet, tum quia hoc extrema
mundi corruptio postulat, quæ tanta est, ut si vel vndique ad arma & pugnam spiritualem concla-
maret, vix tamen pauculi sint, qui sese excitari patientur. Ceterum totius functionis suæ hunc fi-
nem sibi propositum habeant ministri, ut Dei gloria reueletur & propagetur. Fiet hoc, si quàm plu-
rimos saluifera Christi cognitione illuminarint. Quis facere negligunt, & suam modo gloriam
querunt, ij nec fide præditi sunt (sicuti Christus de Iudeorum scribis ait) nec unquam quod quæ-
ritur assequuntur, imò infames tandem & inglorij neglectæ Dei gloriæ pœnas exoluent, quod Eli-
sæus dicitur euenturum propheta minatus est, & euentisse sacra historia testatur. Nostrum fuerit,
Dei bonitatem agnoscere, qui & saluæ verbum indignis nobis offert, & ut illius capaces simus
nos preparat. Accommodemus nos illius gratiæ, ut sub ipsius vmbra tuo degere possimus, & olim
certum viuamus cum Christo Iesu, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum,
Amen.

Ministrorum
Verbi conditio
& officium.

1

2. Cor. 5.

2

Isa. 58.

Math. 10.

Ioan. 1.

Luc. 3.

Isaia 58.

3

Ioan. 5.

1. Sam. 2. 3. 4.

Baptizabat Ioannes in deserto, & prædicabat baptismum pœnitenti-
æ in remissionem peccatorum.

Exposuit diuus Marcus, Ioannem diuinitus prædestinatum fuisse, ut filij Dei redemptoris no-
stri præcursor esset, & pœnitentiæ doctrina quosuis ad illum excipiendum prepararet. His in
presenti subiicit, ut ille suo officio sit functus. Estq; tota hæc tractatio memorabilis planè, &
agna in cuius consideratione diligenter versetur, ne carnis & mundi blanditijs decepti, Ea
4

Argumentum
presentis loci
& usus.

4

uangelio ad effrenem peccandi licentiam abutamur, sicuti hodie vulgo fieri videmus. Quia tunc per hoc humanae iustitiae meritum euertitur, & gratuita in solo Christo docetur humani generis redemptio atque salus: facile inueniuntur, qui doctrinam illam inimicam bonorum operum existimant, & ut suas calumnias tueantur, pseudoeuangelicorum corruptos mores nobis exponunt. De calumnijs hisce & scandalis praesens remedium afferet, si Ioannis ministerium probe expendamus. Quorum enim praecusorem praemitti oportuit, qui vias hominum complanaret, & singularum vias prepararet, si Christus, ut peccandi licentiam nobis faceret, in mundum venisset. Nec est profucatus Christianae fidei professores nobis obijciant, quando homines pro ingenia sua corruptos alijs quoque Dei donis, vti cumq; sanctis & saluberrimis, ad suam ipsorum perniciem turpissime docturunt. Sed omisis istis, praesentem locum inspicimus, qui fidelissimi ministri Christi exemplum continet.

In deserto Ioannes baptizabat (inquit) Ioannes in deserto, & praedicabat baptismum penitentiae in remissionem peccatorum. Paucis verbis rem maximam comprehendit: Nec temere loci circumstantia tam deserte exprimitur. Ut enim haec Isaie oraculo pulchre conuenit, ita quae sub Christi adventum totius mundi conditio fuerit, admonet. Deserta non modo sterilitate laborant, verumetiam vana & perplexa, ad haec omnis generis periculis plena sunt. Eadem plene est omnium hominum conditio, si quales ex Adamo nascamur, consideres. Ad eum enim non habitat in carne nostra bonum, ut nobis ipsis ne cogitare quidem possimus quae ad salutem nostram faciunt. Et quia homo omnino non percipit ea quae sunt spiritus Dei, infinitis errorum ambagibus nos ipsos intrinamus, si quidem in religione & salutis causa aliquid ex nobis ipsis statuimus. Accedunt his corrupti carnis affectus, quos secuti instar omnium erramus. Atque in isto corruptissimo statu, pericula paucis occurrunt. Nam ut ea quae corporibus ex maledictione Dei imminet, omittamus, animarum salus vix per hostilibus armis oppugnatur. Vt leo rugiens communis hostis, diabolus, obambulat, & quaeque deuoret. Huic sponte manus tradit & contra nos ipsos opem fert Caro, cuius signata ad uentem aetate praua sunt. Insurgit mundus, qui modo oculorum fastus & mellis illecebras, atq; vana gloria, modo horribilibus minis & armis a salutis via incautos & male firmos adducit. Horum omnium nos admonere voluit spiritus sanctus, quando Ioannes iuxta prophetarum oracula Christum in deserto praeparare debuit. At magnum diuinae bonitatis argumentum est, quod in tam horribili deserto Dei filius venire, & illud salutaris sui verbi simul & sanguinis fonte rigare, & in eadem errores omnes tollere, virtutis atq; salutis viam aperire, & per hoc ambulantis spiritus alioquin aduersus propriam carnem, mundum & mundi principem instruere debuit. Sunt tamen bonae familiaria exempla, in quibus illa luculentius cernitur: ut si eos populos inspicias, quibus Christus innotescere voluit. Quam enim horribile desertum Iudaeam fuisse putabimus, quando Hierosolyma ipsa prophetarum sanguine maduit, & ipsum Domini templum latronum spelunca fuit? De quibus quid dicere attinet, quando rotas a Deo alienatas & potestati tenebrarum subiectas suscipitur docet? Nostro autem tempore quam vastum plenumq; periculi desertum totus mundus prae se ferit, omnes norunt, qui inter horribiles superstitionum omnium generis tenebras oberrando, simul leones, harpyas, vulpesq; dolosas (personatos nimirum episcopos, monachos & sacerdotum) suis furantibus & corporibus explere coacti fuerunt. Venit tamen ad nos quoque, Christus, ut Euangelij sui lucem istam hanc mundi senectam recrearet. Quod si in semet ipsos singuli descendant, et quales vel primario vel publice fuerint considerent, quando Euangelij lucerna Deus ipsos inuisere dignatus est, pericula huius gratiae argumenta deprehendent, & verum esse fatebuntur illud Pauli: Vbi abundauit iniquitas, ibidem abundauit gratia. Nostrum fuerit, Deo gratitudinis officium praestare, non tam bonis aliquando miserè excidamus.

Sed redeamus ad Ioannem. Baptizauit ille, & praedicauit baptismum penitentiae, &c. Poterat ex verborum contextu Anabaptista confutari, qui neminem baptizandum esse contendunt, nisi qui prius credat, & fidem confiteatur, eò quod alibi dicat Christus: Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluabitur. Inde verbi praedicationem & fidem, quae ex verbi auditu oritur, necessarium praecedere debere contendunt, & eadem ratione infantibus baptismum negant. Atqui hoc loco baptismum verbi praedicationem praecedat. Ioannes ministerium

Ioannes baptizauit & praedicauit.
Mat. 16.

... Marcus exponere instituit. Quare communi Hebraeorum more summam totius negotij pra-
 mittere, quam mox per suas partes explicat. Itaque baptizandi verbo vniuersum Ioannis ministe-
 rium completitur, in quo baptismus peculiare quid & proprium fuit, adeo vt ex eo Baptiste nomen
 accepit. Expositio in loco subiicitur, quod praedicauit baptismum penitentiae in remissionem pecca-
 torum. Dicitur autem baptismus penitentiae, eo quod vitae emendationem ab ijs requireret, qui Baptismus pen-
 itentiae. Christo initiari volebant. Et in peccatorum remissionem conferebatur, non quod illa vel baptismo
 conuexa esset, vel nostra penitentia mereretur, sed quia Christum Ioannes monstrabat, qui
 & ad veram penitentiam regenerat, & in se credentibus gratuitam peccatorum remissionem con-
 fert. Quotquot autem doctrinam hanc admittunt, eos per baptismum externum etiam Christo con-
 ferat. Ioannis igitur ministerio duo haec tribuuntur, doctrina nimirum & Baptismus. Doctrina
 partes iisdem duas sunt, Penitentia & remissio peccatorum. Vt verò illas praedicari, alij fusius tra-
 diderunt. Lucas cum primis & Ioannes, quorum ille quidem quae singulis hominum ordinibus officia
 praescripserit, narrat: hic verò non pauca ipsius de Christo testimonia ex ordine recenset. Vt tamque
 certe in vno Christo monstrauit, quem solum igne & spiritu baptizare, & agnum illum Dei esse ce-
 latus est, qui mundi peccatum tollat. Quare euangelium Ioannes praedicauit, cuius haec partes ab
 ipso Christo constitui, in prima Homilia diximus, & quod ipsum alibi quoque totum penitentiae vo-
 cabulo comprehenditur. Ita enim in Actis discipuli dicunt: Igitur & gentibus Deus penitentiam
 contulit ad vitam. Quibus verbis Euangelium gentibus quoque ex Dei beneficio innotuisse sentiunt.
 Es Paulus, se Iudeis simul et gentibus reuocatum fuisse dicit, eam que erga Deum est, penitentiam
 & fidem. Non est ergo, quod Ioannis doctrinam, a Christi & Apostolorum doctrina aliam fuisse
 putemus, quando ipse Christus illi regni Dei praedicationem tribuit. Luc. 16.

Poterant hic doctrinae Evangelicae partes pluribus explicari, sed quia de ijs nuper quadam dicta
 sunt, & de iisdem dicendi nunquam non sese occasio offert, in praesenti de duobus tantum agemus, quae
 ad huius loci tractationem proprie faciunt.

Primum est, quae sit ministerij ecclesiastici ratio. Quia enim Ioannes primus noui Testamenti
 minister est, in eodem haud dubie absolutam ministerij formulam spiritus sanctus proposuit, quae do-
 ctina, quibus rebus ecclesiae opus sit. A quo Ioannes praedicauit & baptizauit dicitur. Ad bap-
 tismus quaeunque sunt eius generis externi ritus suo Symbola referri debent, quae veteres olim Sa-
 cramenta dixerunt. Circa doctrinam ergo & Sacramenta ecclesiae ministerium versatur. Doctrina
 Dei promissiones, saluus rationem & vitae Christianae officia, quaeq; ex his ducuntur institutiones,
 admonitiones, adhortationes, correptiones, & consolationes continet. Huic verò Sacramenta iungit
 Sacramenta.
 Deus, quae sacrae actiones sunt, quibus sua promissa nobis Deus obsequat, & totum salutis negotium
 exercens quoque, sensibus exponit, nosq; nostri officij admonet. Coniunguntur haec doctrinae, eo quod ca-
 re non possunt & infirmior & tardior est, quam vt salutis promissiones & Christi mysteria sua rationis
 intellectu apprehendere, aut fideliter retinere possit, si nuda & qualia in sese sunt proponantur. Vn-
 de dicitur D. Chrysostomus scribere: Si tu incorporeus esses, munda tibi tradidisset haec omnia dona: Homil. in
 qua enim corpori coniuncta est anima tua, in rebus sensibilibus, ea quae mente percipiuntur, tra-
 ditio. Et c. Neque in nouo Testamento demum hoc cepit, sed ab ipsa rerum origine verbi doctrinam
 cum sacramentis Deus coniunxit. Adamu certe vtroq; instruxit, quando ab illo obedientiam postu-
 lant, simul verò arbores scientiae & vitae proposuit, circa quas obedientiae studium exerceret. Lapsis
 autem primis parentibus salutis doctrinam verbo tradidit, & iisdem sacramenta non desuisse, Caini
 & Abelis sacrificia sacris testantur, quae illos non absque diuina traditione immolauisse credimus.
 Quid si ad Abrahamum & illius progeniem transeas, manifestior res est, quam vt multis enuncii
 nentur. Et in nouo Testamento vtraq; haec Christus quoque coniunxit, quando Euangelij doctrinam
 Baptismo & Cena mystica obsequari voluit. Quorum consideratio nos officij multuariam ad-
 monet. Agnoscere enim debemus hanc Dei bonitatem, nec pro superuacaneis fastidire, quae ille nobis
 tradidit. Vt enim qui ex Deo nati sunt, Dei verbum audiunt: Ita verbi & promissionum Dei sigilla
 religiosae excoluntur solent, per quae omnes sensus in iucundissimam fidei contemplationem excitari
 solent. Praeterea, quia & doctrinae & sacramentorum formula in scripturis exprimitur, nemo tan-
 tum sibi iuris vendicat, vt in illis quicquam vel mutare, vel auferre, vel addere audeat. Paulus enim Galat. 3.

Ministerij ecclesiastici ratio & partes.
 Doctrina.
 Sacramenta.
 Homil. in Matth. 3.
 Gen. 2.
 Gene. 4.
 Gene. 17.
 Ioan. 3.
 Galat. 3.

anathema eos esse dicit, qui aliud euangelium predicant. Et quam displiceat Deo temerarius sacra-
mentorum abusus & inordinaria administratio, non pauca cum veteris tum noui Testamenti exem-
pla docent. In quorum consideratione si hodie diligentius versaremur, doctrinam verbi procul ab in-
puriorum haberent ecclesie, & rariores essent de sacramentis concertationes, quibus tam annu-
quos ecclesie magno cum scandalo commississe sunt.

II. Baptismi ra-
tio.

Alteru[m] est, ut de Baptismo dicamus, cuius ratio omnibus qui per hunc Christo consecrati sunt
notissima esse debet. Dicemus autem non quacumq[ue], hic asserri poterant, sed potissima tantum ratio
perstringemus. Quid nimirum sit Baptismus, quis ritus et ordo, qui baptizari debeant, quib[us]q[ue] bap-
tismi proprius usus sit.

1. Baptismus
quid.
Matth. 28.
Tit. 3.

Ioannes baptismum penitentiae praedicauisse dicitur in remissionem peccatorum. Et Christus
Euangelij ministerium Apostolis commendans, ait: Docere omnes gentes, baptizantes eos in nomine
patris, & filij, & spiritus sancti. Paulus item baptismum lauacrum regenerationis vocauit. Pater
ex his plena & absoluta definitio colligi, qua talis erit Baptismus est actio sacra, diuinitus in-
stituta, qua in ecclesie album publice inscribimur, & qua Christus beneficium nostrae purgationis
& regenerationis, remissionem item peccatorum, externo symbolo obsignat, nosq[ue] nostrae conditionis iuncti
& officij admonet. Comprehendit definitio haec quacumq[ue] de Baptismo ad nostram institutionem acti
& necessario dici possunt.

2. Baptismus a
Deo institutus.
Ioan. 1.

Diuinitus institutum dicimus Baptismus, eo quod Ioannes, cuius ministerio primus indubie
est, Dei uocationem habuit. Et ipse se ad baptizandum missum esse testatur. Nec creditur
Christum ab Ioanne baptizari uoluisse, si baptismus absq[ue] Dei mandato fuisset institutus.

3. Baptismi ri-
tus.
Ioan. 1. 3.
Acto. 8. 10. 16.

In ritu autem baptismi materia & forma consideranda uenit. Materia, aqua est, & quidem
communi Ioannem & Apostolos usus fuisse constat. Formam Christus tradidit, quando baptizatus
bet in nomen patris, filij & spiritus sancti. Nec obstat, quod Apostoli alicubi simpliciter in nom-
domini Iesu baptizauisse dicuntur. Tunc enim non de baptismi forma, sed sine & sepo agitur, ad
quem illi respexerunt: nimirum ut homines Christo consecrarent. Quoties uero cum adultis creant,
doctrina praemittere soliti sunt. Et Christum, interea dum baptizaretur, orauisse legimus. Quae
ergo perfectus baptismi ritus praedicatione uerbi Dei, precibus, & aquae asperione, iuxta formam
Christo traditam. Arguit hoc Papistas, qui sputum, salem, oleum, exorcismos & multa alijs
Christi institutionem addiderunt. Simul & pseudoeuangelicos confutat, qui nec Dei uerbum,
precibus intenti, ambitione, fastu & ebrijs comestationibus baptismum impie probabant.

4. Qui bap-
tizari debeant.

Qui uero baptizandi sint, ex definitione facile patet. Quia enim symbolum est, sine sacramento,
per quod Christo & ecclesiae nomen datus, ad omnes ritus pertinet, qui ecclesiae Christi membris
consentur. Deinde, quia per hunc sua beneficia nobis Christus obsignat, baptizari debent quae
Christi et beneficiorum ipsius consortes sunt. Tales uero dicimus non adultos modo, qui Dei uerbum
audiunt, & fidem profitentur, uerum etiam eorundem infantes, ad quos regnum Dei & Christi-
anum pertinet tota scriptura docet. Abrahamo cerre dicitur: Ero Deus tuus & seminis tui. Quae
causa est, quod in ueteri Testamento infantes Deus circumcidi, & in sua ecclesia consuetudine
uoluit. Et Christus paruulos regni caelorum haeredes esse testatur. Pudentius ergo est Anabapti-
stae error, qui infantibus baptismum negant, eo quod fidem proficere non possint. Quod enim ad
adultos restringi debebat, illi ad infantes quoq[ue] extendunt. Quod si uero literam uerbum
(Quicumq[ue] crediderit & baptizatus fuerit, &c.) uigere uolunt, quid obsecro respondeant, si Chri-
stum illic loci solius fidei mentionem facere, nec quicquam de illius professione adscire dicantur? Et
illorum ergo uerbis & Christi ore ita argumentabimur: Quicumq[ue] credunt, baptizari debent. Infan-
tes uero credere in Christum, ipse disertis uerbis testatur, ubi dicit: Qui offenderit unum ex par-
uulis istis, qui in me credunt, &c. Ergo infantes baptismum tingi debent. Num uero minorem negabunt, &
Christum mendacij arguent, eo quod ipsi uidere nequeant, quae nam sit fidei in infantibus ratio? Quod
item Paulo respondebunt, qui infantes ex impari coniugio natos, propter aliorum parentum
Christianum sanctos esse scribit? At absque fide aliquem sanctum esse impossibile est, quando ex
Christo sanctitas omnis manat, cui non aliter quam per fidem inseri possumus. Quid, quod item
Paulus ueteres omnes in nube & mari baptizatos fuisse testatur? At quot millia infantum in terra

Gen. 17.

Marc. 10.

Matth. 18.

1. Cor. 7.

1. Cor. 10.

maiusculine fuisse per abimus, qui omnes baptismi typo comprehensi fuerunt? Que ergo audacia est, aeternam fingere eorum conditionem, qui sub nouo Testamento nascuntur, cum huius tempore libertatem sua gratia reuelationem Deus esse voluerit?

Ipsum & effectus baptismi ipsa etiam definitione comprehendimus. Vbi primum locum obrinet, quod in ecclesia gremium recepi Christo nomen damus, & postea sub Crucis signo aduersus satanam militaturi. Facit hoc ad fidei confessionem, qua Deus omnibus seculis suam ecclesiam a prophanis gentibus segregatam esse voluit. Deinde ob signatur nobis vniuersa nostre redemptionis ratio, ut non tam certo constet animas nostras Christi sanguine purificatas, & eiusdem spiritu & verbo regeneratas esse, quam certum est corpora nostra huius sacri fontis aqua tincta & aspersa esse. Baptismum ergo non minus, quam Paulus olim Circumcisionem, sigillum iustitie fidei dicere possumus. Præterea conditionis nostre admonemur, quod nimirum in peccatis concepti & nati, ablutione & purificatione quæ quæ habeamus. Quam vt in Christo nobis baptismus monstrat; Ita officij quoque admonet, quod in carnis nostra mortificatione, spiritus inonatione, innocentie & charitatis studio potissimum versatur. Vide Roman. 6. Gal. 3. &c. Horum itaq; memores, fidem Christo datam constanter tueamur, vt illius auspicijs huius vite labores emens, tandem cum illo viuamus in caelis, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

5. Baptismi
suis, effectus
& usus,
Ephes. 6.

Psal. 51.
Rom. 4.

Et egrediebantur ad eum tota Iudæa regio & Hierosolymita, & baptizabantur omnes ab illo in Iordane flumine, confitentes peccata sua.

Clari Deus salutis nostre rationem nobis per Verbum & sacramenta offert; ita nos iisdem recte Argumentum
& legitime vti vult. Nec desunt exempla, quibus docemur, quam grauius omnibus seculis in
et usus loci
presertim.
Ammodè ergo Marcus postquam Ioannis ministerium exposuit, in presenti, vt illum populus ex-
operit, docet. Ita enim exemplum proponit, in cuius imitatione nobis sedulo versandum est. Si quan-
di salutem nobis quoq; Deus annuntiat, &c.

Egrediebantur (inquit) ad eum tota Iudæa regio, & Hierosolymita, &c. Ex primum his ardens Cur ad Ioannē
populi studium, cuius procul dubio cause varie fuerunt. Alios enim serio salutis desiderio excitatos egressi sunt.
fuisse, ex ijs constat, quæ apud Lucam & Ioannem leguntur. Alios rursum curiositas & rerum no-
uarum studium excitauit, quorum ardor incertus fuit & inconstans. Et in Ioanne quædam concu-
ros, quæ multos, vt illum audire & videre cuperent, excitare potuerunt. Prophetis enim ab instaur-
re templi temporibus per annos circiter quingentos caruerant, ita nimirum verbi sui contemptum
desistente iusto domino, qui alibi famem hanc verbi sui minatus fuerat. Iam ergo ad Ioannem, quem
prophetam esse suspicantur, maiori studio excurrunt. Deinde doctrine genus nouum erat & insu-
per, quando Deo viam preparabat, & regnum illud Dei iam præ foribus esse docebat, quod prophe-
ta olim promiserant, quorum doctrina ob humanas traditiones omnibus ferè erat incognita. Accede-
bat his vita auferitas, qua multos adductos fuisse credibile est, vt doctorem hunc audire vellent.
Porro omnibus hise Deus ad excitandas hominum mentes vt voluit, vt electos suos in veritatis co-
gnitionem pertraheret, reliquos vero, qui oblatam salutis doctrinam aspernabantur, faceret inexcusa-
biles. Nobis vero, priusquam populi exemplum inspiciamus, duo hic obseruanda veniunt.

Cur ad Ioannē
egressi sunt,
Luc. 3.
Ioan. 1.

Amos 7.

Primum, quod ingentem hominum turbam ad Ioannem excurrisse, & ab eodem baptizatos esse Euangelium
auimus. Admonet hoc, Euangelij doctrinam nunquam absq; fructu prædicari, etsi in mundo hoc
perique corruptissimi sint. Habet enim, vbique locorum aliquos ex suis Deus, quorum mentes illu-
stræ prædicas
tur.
Ioan. 10.
Matth. 13.
Luc. 8.
Ista 55.

de atq; inder aut nix de celo descendit, & illò non redit, sed irrigat terram, & parere atq; germinare